

Závěrečná správa

Vzdelávanie: Cez skúsenosť k poznaniu

Workshop o kritickom myslení: Zamysli sa viac

Adela Tetemonteová, Miriam Zoričáková

6.10.2018, FACE CLUB, Spišská Belá

CIEĽ A USKUTOČNENIE WORKSHOPU:

V prvú októbrovú sobotu sme zrealizovali praktickú časť kurzu Zamysli sa viac, kde sme nadobudnuté poznatky, informácie a postrehy z problematiky spoločenskej zodpovednosti, diskriminácie, predsudkov či stereotypov posunuli ďalším šiestim mladým účastníkom. Zdrojom informácií pre nás ako organizátorov diskusie o poznatkoch a vedomostiach účastníkov z týchto oblastí bol dotazníkový prieskum, ktorý sme zostavili a účastníkom rozoslali v dostatočnom predstihu.

Workshop sme začali o deviatej hodine ráno. Ako prvú, zoznamovaciu aktivitu sme si vybrali hru, kde bolo úlohou každého účastníka povedať svoje meno, krajinu, kde by nechcel žiť, jedlo, ktoré nemá rád, hudobný štýl a rovnako aj zvieru, ktoré nemá rád. Rovnako bolo dôležité uviesť aj nejaký dôvod, prečo sa tak rozhodol. Táto zoznamovacia aktivita nám umožnila plynule prejsť k analýze pojmu predsudok, jeho vzniku, kedy sme identifikovali, že predsudky v našich životoch vznikajú z prvého pohľadu, počutia, vplyvom nepríjemného zážitku či životnej skúsenosti. Ďalej sme dali priestor jednotlivým účastníkom na vyjadrenie vlastných skúseností s predsudkami, diskrimináciou či rasizmom. Počas prvého bloku sme zistili, že účastníci si dianie v týchto oblastiach vo svojom okolí všímajú a niektorí majú aj konkrétne skúsenosti. Napríklad jedna účastníčka vníma odcudzovanie ľudí bez domova za nezmyselné, keďže ona má s nimi len dobré skúsenosti. Tým, že sa im často snaží pomáhať, vidí, že vedľa byť slušní, vďační aj milí. Rovnako mala predsudky voči svojej spolužiacke, ktorú odsúdila na základe prvého pohľadu. Keď ju bližšie spoznala a zistila, aký je človek, zahanbila sa a následne sa jej ospravedlnila. Dnes sú z nich veľmi dobré kamarátky.

AKO SME PRACOVALI S ONLINE ŽIVOU KNIŽNICOU

Po prvom bloku diskusie nasledovalo video živej knižnice Igora. Po pozretí živej knižnice mali účastníci možnosť vyjadriť svoju emóciu, názor. Ďalšia účastníčka postrehla, že Igorovi dávajú v divadle stále rómske postavy, ktoré sú takmer vždy negatívne, čo potvrdilo jej názor, že ľudia stále prechovávajú voči Rómom predsudky, aj keď to niekedy nevnímajú. Považujú ich za zlých, negatívnych, neprospešných. Taktiež ju prekvapilo, aký je Igor vytrvalý v nasledovaní svojho sna.

Ďalej nasledovala aktivita, kedy sme účastníkom vyrozprávali príbeh, kde kráčajú parkom a stretávajú rôzne typy ľudí. Počas tejto aktivity pracovala hlavne fantázia, kedy bolo na každom jednotlivcovi, koho si počas svojej cesty parkom predstaví. Väčšina zúčastnených považovala spiaceho pána na lavičke za bezdomovca, hlučnú skupinu ľudí pri fontáne za mladých zabávajúcich sa ľudí a pána kráčajúceho oproti ťažkým krokom za človeka buď zdravotne postihnutého, alebo pod vplyvom alkoholu. Pri tejto aktivite sme si uvedomili, aké je ľahké ľudí odsúdiť či posudzovať bez toho, aby sme ich lepšie spoznali.

Ďalšou časťou programu bola diskusia o možnostiach riešenia. V tejto časti bolo trochu náročne diskutovať a motivovať účastníkov k zamysleniu sa a vyjadreniu svojho názoru či nápadu. Riešili sme hlavne otázku rómskej populácie, keďže je v našom regióne veľmi rozšírená a vnímaná. Jedným z najčastejších navrhovaných riešení bolo zníženie alebo zrušenie sociálnych dávok či zvolenie radikálnych politických strán. Rovnako padol názor podpory vzdelania či konkrétnych jednotlivcov. Ako príklad riešenia tejto otázky sme uviedli

fungovanie v obci Spišský Hrhov, kde sme skonštatovali, že pre takéto riešenia sú potrební schopní ľudia podporený štátom.

Po krátkej prestávke nasledovala aktivita s názvom Vyber si vedľa koho by si chcel žiť. Účastníci pracovali v dvoch skupinách, kde mali za úlohu zoradiť sedem potenciálnych susedov podľa vlastných preferencií. Za najlepšieho suseda považovali rozvedenú matku s dvojročnou dcérou, ktorá žije v chudobných pomeroch. Za suseda by nechceli staršieho muža afrického pôvodu, ktorý bol v minulosti väznený ako terorista. Po odhalení pravých identít potenciálnych susedov obidve skupiny svoje názory prehodnotili.

Ďalej nasledovalo video ďalšej živej knižnice - hendikepovaného Maťa. Účastníci boli povzbudení a zároveň prekvapení Maťovým optimizmom a odhodlanosťou. Rovnako ich zaujímalo, ako dokáže zvládať každodenné úkony takmer bez problémov.

Medzi posledné aktivity sme zaradili video The DNA Journey. Ide o video, ktoré dokumentuje výskum pôvodu ľudí z rôznych kútov sveta, rás či národností na základe kódu DNA. Účastníci boli prekvapení ako ďaleko siahajú korene ľudí, ktorí sa tohto výskumu zúčastnili, a že žiaden z nich nie je na sto percent tým, za koho sa považoval.

Nakoniec sme dali priestor vyjadreniu pocitov a emócie zo stretnutia. Na reflexiu sme využili kartičky Dixit, kde si mal každý za úlohu vybrať jednu kartičku a na základe obrázka na tej kartičke vyjadriť svoju emóciu, názor či vec, ktorá ho zaujala alebo ktorú si uvedomil.

Nasledujúca tabuľka zobrazuje zoznam vecí, ktoré považujeme za vydarené, a ktoré by sme zlepšili či vôbec nerobili.

Čo bolo dobre?	Čo by sme urobili inak?
Skupinová práca	Vyšší dôraz na vyplnenie dotazníka
Video aktivity	Motivácia vyjadriť názor
Reflexia pomocou kartičiek	Viac interaktívnych aktivít
	Menší časový rozsah

REAKCIE ÚČASTNÍKOV:

Matúš: „Workshop bol super. Naučil som sa, že prvý dojem nemusí byť vždy správny. Páčili sa mi aj videá. Napríklad to, ako ľuďom zobrali vzorky DNA a zistili z akých štátov pochádzali ich predkovia. Na stupnici od 1 do 10 by som workshopu dal 7.”

Šimon: „Workshop bol fest mega super.“

Kristína: „Všetko bolo super, ale bolo to trošku dlho. Inak nemám čo vytknúť.”

Radka: „Bolo fajn rozprávať sa o témach, o ktorých sa bežne len tak s ľuďmi nerozprávam. Taktiež aj videá boli natočené zaujímavým spôsobom a prinútili nás zamyslieť sa.”

Robert: „Bolo to celkom fajn, mali ste to dobre pripravené a dalo mi to hlavne to, že netreba človeka súdiť podľa výzoru alebo oblečenia, pretože od tohto workshopu som už spoznal pár

takých ľudí, pri ktorých by si človek myslel, že sú to fakt poslední ľudia, ktorým by som sa ozval a nakoniec sa s nimi dalo dobre porozprávať aj posrandovať. Ďakujem za tento workshop.”

Prílohy

Odkaz na dotazníkový prieskum postojov a názorov:

<https://drive.google.com/drive/my-drive?ogsrc=32>

